

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Unitat Docent

Anatomia Patològica

Itinerari Formatiu

Tipus

ITINERARI FORMATIU TIPUS ANATOMIA PATOLÒGICA

Autor: Dr. Adrià Lloret Dagà (tutor de residents de la unitat docent)

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data d'elaboració: Gener del 2023

Data de modificació: gener 2026

Data d' aprovació pel Comitè de Docència: 20.01.2026

Índex

1. Introducció.....	4
2. Objectiu del itinerari formatiu.....	4
3. Serveis i unitats implicats en l' itinerari formatiu.....	5
3.1 Serveis implicats.....	5
3.2. Rotacions externes.....	5
3.3. Rotacions internes en el propi servei.....	5
4. Cronograma.....	6
5. Objectius i competències	7
5.1. Residents de primer any.....	7
5.2. Residents de segon any.....	9
5.3. Residents de tercer any.....	11
5.4. Residents de quart any.....	14
6. Cursos i sessions.....	17
7. Activitat investigadora.....	18
8. Guàrdies.....	19

1. Introducció

L' Anatomia Patològica és la branca de la Medicina que s' ocupa, a través de l' estudi de mostres biològiques, de les causes, desenvolupament i conseqüències de les malalties, per mitjà de tècniques morfològiques i en el seu cas d' altres que les complementin. El fi primordial és el diagnòstic correcte d'autòpsies, biòpsies, peces quirúrgiques i citologies. L'Anatomia Patològica utilitza un conjunt de tècniques, mètodes i coneixements teòrics i pràctics per explicar l'origen, desenvolupament i conseqüències de la malaltia des d'un punt de vista morfològic, entenent la morfologia com un espectre continu que abasta des de l'anatomia macroscòpica, organografia, histologia i citologia, fins als confins moleculars de l'estructura en què s'assenta l'activitat vital (BOE, nº 242, 2006)

D'acord amb l'article 11.2 del Reial decret 183/2008, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Objectiu de l' itinerari formatiu

El GIFT (**Guia o Itinerari formatiu tipus**) és l'adaptació del Programa Oficial de l'Especialitat (POE) al centre o Unitat Docent Multiprofessional (UDM) pertinent i ha d'explicar de manera clara i concisa com es traduirà el contingut del POE al nostre centre o UDM. En aquest document es descriuran, per tant, els objectius generals i específics de la formació, el cronograma complet de les rotacions que es realitzaran per adquirir les competències/objectius d'aprenentatge determinats per cada especialitat fent referència a les sessions clíniques i bibliogràfiques, activitats de recerca i guàrdies/atenció continuada que haurà de completar el resident. Els objectius docents han de ser coherents no només amb el POE sinó amb la capacitat docent del centre i la durada de les rotacions.

Aquesta informació es complementa amb altres documents com la **Guia de cada servei**, el **Protocol de Supervisió** de cada especialitat i la **Guia d' acollida del nou resident**, comú a tots els residents de l' HUMT, en la qual s' indiquen el pla de formació comuna, l' organització de les estructures docents i els mecanismes avaluadors. Aquests documents estan disponibles per a consulta al web/intranet (<https://www.mutuaterassa.com/blogs/ca/formacio-sanitaria-especialitzada/anatomia-patologica>).

*Cada resident rebrà un **Itinerari formatiu personalitzat** basat en el GIFT de la seva especialitat.*

3. Serveis i unitats implicats en l' itinerari formatiu

Són tots aquells serveis i unitats que, independentment de la seva titularitat, es consideren necessaris per impartir la formació especialitzada, d' acord amb el que estableix el programa oficial.

3.1. Serveis implicats

Els residents d' Anatomia Patològica no tenen rotacions obligatòries en altres unitats docents d' aquest centre segons el programa de l' especialitat. Durant el tercer any de residència realitzen una rotació per la Unitat de Biologia Molecular de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona.

3.2. Rotacions externes

Durant l' últim any de residència està prevista una rotació externa opcional de fins a quatre mesos de durada en un camp d' interès a elecció del resident.

3.3. Rotacions internes en el propi servei

Donada la distribució de les tasques assistencials entre patòlegs, el resident roten mínim quatre mesos amb cadascun d' ells, durant tota la seva residència. Cada patòleg del servei actua com a consultor intern d' una o més àrees de patologia quirúrgica. Durant el segon semestre del segon any el resident inicia la seva formació per Citopatologia.

4. Cronograma.

Any de residència	Contingut	Mesos	Dispositiu
Primer	Tècniques d' inclusió macroscòpica	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Primer	Tècniques d'inclusió macroscòpica i Patologia General (microscòpia)	8	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Dermatopatologia Patologia de Cap i Coll	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia digestiva Neumopatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia Mamària Patologia Hepato-Biliar	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia digestiva Uropatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Citologia	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Citologia	1	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Hematopatologia Neumopatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Neuropatologia i Patologia Ginecològica	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Biologia Molecular	2	Hospital Universitari Vall d' Hebron
Tercer	Dermatopatologia Patologia de Cap i Coll	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Patologia Mamària Patologia endocrina Patologia hepato-Biliar	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Patologia Digestiva Uropatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Neuropatologia Patologia Ginecològica	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Rotació externa	4	
Quart	Patologia General	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa

La formació en patologia Autòpsica d' adults i fetal es realitza de forma continuada durant els quatre anys de residència.

5. Objectius i competències

La residència d' Anatomia Patològica s' organitza en quatre anys durant els quals s' adquireixen els coneixements teòrics i pràctics de les diferents subespecialitats que conformen l' especialitat. Al llarg d' aquests quatre anys, l' activitat formativa del resident té com a objectiu adquirir aquests coneixements principalment en relació a l' àmbit assistencial, docent i investigador.

El sistema d' aprenentatge teoricopràctic de la residència en el Servei d' Anatomia Patològica de l' Hospital de l' Universitari Mútua Terrassa es basa en la realització de rotacions periòdiques amb els diferents especialistes del Servei, que tenen al seu càrrec diverses subespecialitats.

L' adquisició de coneixements, habilitats i actituds i el nivell de responsabilitat del resident augmenten de manera progressiva al llarg dels quatre anys de la residència. El grau de supervisió del resident s'adequarà específicament en el document desenvolupat per a tal fi i disponible en la web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mútua Terrassa (Pla de supervisió del resident d'Anatomia Patològica).

El calendari i la distribució de les rotacions es dissenya de manera consensuada fonamentalment entre els tutors de residents i els residents (amb la figura del Cap de Residents com a referència), amb l'aprovació final del Cap de Servei.

5.1. Residents de primer any

L'objectiu principal de les rotacions per subespecialitats durant el primer any de residència és l'aprenentatge del processament macroscòpic de les mostres de biòpsies, peces quirúrgiques i autòpsies (descripció, tallat i inclusió). S' adquireixen els coneixements per realitzar de manera satisfactòria aquest processament, que constitueix la base per poder realitzar un estudi microscòpic correcte de les mostres.

Després d'un període inicial de rotació pel Laboratori General, el resident assumirà de forma progressiva la responsabilitat del processament macroscòpic de biòpsies i autòpsies, sempre sota la supervisió de residents d'anys superiors i del patòleg responsable. De forma també progressiva, el resident refermarà els seus coneixements d' histologia normal i adquirirà les habilitats bàsiques per al diagnòstic microscòpic de les patologies més freqüents.

El resident s'encarregarà de la preparació i presentació de les sessions intradepartamentals que li corresponguin (ex. Protocols de processament de mostres petites i peces quirúrgiques mitjanes-grans). Participarà activament en les sessions preparant casos o revisant temes d' interès per a la seva formació.

AUTÒPSIES

Objectius

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d' òrgans seguint tècniques estandarditzades.
- Confeccionar un protocol d' autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica d' autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesionals diagnòstics.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d' òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA**Objectius**

- Aprendre la descripció macroscòpica de peces quirúrgiques i biòpsies.
- Aprendre la tècnica d' inclusió de peces quirúrgiques i biòpsies.
- Aprendre el funcionament del programa informàtic d' inclusió de mostres.
- Conèixer el processament de les mostres, les tincions de rutina i les tincions especials.
- Conèixer la tècnica de l' estudi preoperatori.
- Iniciació en el coneixement de la patologia biòpsia (patologia General).
- Conèixer els recursos i tècniques complementàries d' ajut diagnòstic.
- Conèixer els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Aprenentatge de la descripció microscòpica.
- Conèixer el format d' un informe diagnòstic.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica reglada d' inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Estadiatge de peces quirúrgiques tumorals.
- Mètode de congelació de mostres preoperatòries, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d' hematoxilina-eosina.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Processament de les mostres, tincions de rutina i tincions especials.
- Alteracions morfològiques d' òrgans i teixits. Patologia general d' òrgans i sistemes.
- Patrons lesionals: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en l' ús del programa informàtic d' inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.

- Coneixement de la tècnica de l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) i participació amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint progressivament en cada rotació.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l' adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de forma progressiva.

5.2. Residents de segon any

El sistema de rotacions de les subespecialitats i l' horari rotacional d' autòpsies es mantenen durant aquest any, afegint-se un període de 3 mesos d' iniciació a la Citologia. Es continuarà amb el treball d' inclusió i s' aprofundirà en el diagnòstic microscòpic integrat.

S' encarregarà de la preparació i presentació de les sessions intra departamentals que li corresponguin en cada rotació. Participarà activament en aquestes sessions preparant casos o revisant temes d' interès per a la seva formació.

AUTÒPSIES

Objectius

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d' òrgans seguint tècniques estandarditzades.
- Confeccionar un protocol d'autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Identificar el procés fonamental, les troballes relacionades i la causa de cada mort.
- Reconèixer els processos patològics i integrar-los en el context clínic del pacient.
- Redactar de forma autònoma els informes provisional i definitiu.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica d' autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesionals diagnòstics.
- Descripció i diagnòstic de les lesions microscòpiques.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d' òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.
- Participar en sessions i comitès de patologia autòpsica (sessions de l'UCI i comitè de morbimortalitat).

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques.
- Conèixer i practicar la tècnica d' inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques.
- Adquirir el coneixement de la patologia biòpsia segons diferents especialitats.
- Reconèixer patrons lesionals.
- Participar en estudis preoperatoris de biòpsies.
- Conèixer els recursos i tècniques complementàries d' ajut diagnòstic.
- Saber emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Adquirir fluïdesa en la descripció microscòpica.
- Conèixer el format d' un informe diagnòstic i practicar-lo.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica reglada d' inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres preoperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d' hematoxilina-eosina.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Alteracions morfològiques d' òrgans i teixits. Patologia general d' òrgans i sistemes. Patrons lesionals: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en l' ús del programa informàtic d' inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l' adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de forma progressiva.

CITOLOGIA

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids (LCR, ascític, pleural), d'orina, de greix subcutània i obtingudes amb PAAF (punció aspirativa amb agulla fina), i el seu processament.
- Interpretar les extensions de les mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutània i PAAF.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutània i PAAF.
- Conèixer i participar en l'estudi "in situ" de mostres citològiques obtingudes per eco-endoscòpia (EUS i EBUS).

Coneixements que han d'adquirir-se

- Tècniques de presa de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutània i obtingudes amb PAAF, i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia ginecològica, respiratòria, de líquids, d'orina, de greix subcutània i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàsiques.

Habilitats

- Cribratge de citologia ginecològica, respiratòria, de líquids, d'orina, de greix subcutània i PAAF.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Fer extensions, empremtes i tincions de les mostres.
- Seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Fer un diagnòstic a partir de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutani i obtinguts amb PAAF.

5.3. Residents de tercer any

Es completarà la rotació de Citologia durant un mes per a l'aprenentatge de l'estudi microscòpic i diagnòstic de les diferents mostres. Després es continuarà durant aquest any el sistema de rotacions de les subespecialitats. Es continuarà amb el treball d'inclusió i s'aprofundirà en el diagnòstic microscòpic integrat.

Hi haurà un període de rotació de Biologia Molecular de 2 mesos en un centre de referència. S'encarregarà de la preparació i presentació de les sessions intradepartamentals que li corresponguin en cada rotació. Participarà activament en aquestes sessions preparant casos o revisant temes d'interès per a la seva formació.

AUTÒPSIES

Objectius

- Els mateixos que de R3.
- Aprendre a realitzar autòpsies fetals i neonatals.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Els mateixos que de R2.
- Conèixer la tècnica de dissecció d' autòpsies fetals i neonatals.
- Conèixer les diferències anatòmiques entre autòpsies d' adults i fetals.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d' òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Adquirir una responsabilitat progressiva en les biòpsies assignades.
- Conèixer i practicar la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques.
- Adquirir autonomia en la tècnica d' inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques.
- Participar en estudis preoperatoris de biòpsies. Ús d'empremtes. Anàlisi de les preparacions histològiques.
- Coneixement de la patologia biòpsia per especialitats. Reconèixer patrons lesionals.
- Conèixer i aplicar l' estadiatge de peces tumorals.
- Plantejar la utilització de recursos i tècniques complementàries d' ajut diagnòstic quan sigui necessari.
- Emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Conèixer i practicar la descripció microscòpica.
- Fer aproximacions diagnòstiques.
- Adquisició de coneixements de proves moleculars (Rotació Externa a Hospital Vall d'Hebron).

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica reglada d' inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres preoperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d' hematoxilina-eosina.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).

- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesionals: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en l'ús del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l'adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de forma progressiva.

CITOLOGIA

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres i el seu processament.
- Interpretar les extensions de les diferents mostres.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les diferents mostres.

Coneixements que han d'adquirir-se

- Tècniques de presa de les diferents mostres i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia general i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàsiques.

Habilitats

- Cribratge de citologia general i PAAF.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Saber fer extensions i tincions de les mostres.
- Saber seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Saber fer un diagnòstic a partir de mostres de citologia general i PAAF.

5.4. Residents de quart any

El sistema de rotacions de les subespecialitats es continuarà durant els quatre primers mesos i el programa rotacional d'autòpsies es manté durant aquest any. Els mesos restants el resident té l'opció d'escollir, amb l'orientació del seu tutor/a, les rotacions a realitzar dins del Servei d'Anatomia Patològica, en funció dels resultats de les avaluacions de les rotacions

prèvies i segons el seu interès personal. També durant aquest període es podran realitzar rotacions externes en centres de referència nacionals o internacionals de 3- 4 mesos, durant no més de quatre mesos consecutius i exceptuant els últims tres mesos de residència, segons normativa oficial. En aquest quart any el resident haurà de ser capaç de diagnosticar la major part de les biòpsies

AUTÒPSIES

Objectius

- Els mateixos que de R3.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Els mateixos que de R3.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d' òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Adquirir una responsabilitat progressiva en les biòpsies assignades.
- Conèixer i practicar la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques complexes.
- Adquirir autonomia en la tècnica d' inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques complexes.
- Participar en estudis peroperatoris de biòpsies. Ús d'empremtes. Anàlisi de les preparacions histològiques.
- Adquirir coneixements de la patologia biòpsica segons especialitat. Reconèixer patrons lesionals.
- Conèixer i aplicar l' estadiatge de peces tumorals.
- Plantejar la utilització de recursos i tècniques complementàries d' ajut diagnòstic quan sigui necessari.
- Emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Conèixer i practicar la descripció microscòpica.
- Fer aproximacions diagnòstiques.
- Adquirir coneixements més específics en una àrea concreta d' Anatomia Patològica.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècnica reglada d' inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres preoperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d' hematoxilina-eosina.

- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesionals: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.
- Aprofundir i estudiar, durant 2 mesos, en una àrea concreta d' Anatomia Patològica.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en l' ús del programa informàtic d' inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques complexes.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi però de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l' adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de forma progressiva.

CITOLOGIA

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres i el seu processament.
- Saber interpretar les extensions de les diferents mostres.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les diferents mostres.

Coneixements que han d' adquirir-se

- Tècniques de presa de les diferents mostres i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia general i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàsiques.

Habilitats

- Cribratge de citologia general i PAA F.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Fer extensions i tincions de les mostres.
- Seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Fer un diagnòstic a partir de mostres de citologia general i PAAF.

BIOLOGIA MOLECULAR**Objectius**

- Conèixer les diferents tècniques de Biologia molecular que poden ajudar en el diagnòstic, pronòstic i tractament de neoplàsies malignes.

6. Cursos i sessions

Tota la formació obligatòria es realitzarà durant la jornada laboral del resident i les hores dediques es consideraran hores treballades. En cas que existissin despeses de matrícula o altres costos, el centre se'n farà càrrec.

L'itinerari formatiu consta d'un programa troncal de cursos i formacions (disponible al web al web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mútua Terrassa) que es realitzen durant la residència, entre els quals destaquem els següents:

- Habilitats comunicatives.
- Metodologia científica i introducció a la recerca I.
- Estadística bàsica.
- Bioètica.
- Metodologia científica i introducció a la recerca II.
- Gestió assistencial.
- Metodologia científica i introducció a la recerca III.

En el servei d'anatomia patològica es realitzen les següents sessions:

- Sessions de casos problemes interns pràctiques diàries.
- Sessions bibliogràfiques i monogràfiques setmanals.

Sessió conjunta amb altres serveis (assistència obligatòria)

- Patologia intersticial pulmonar (mensual).
- Dermatologia (setmanal).
- Tracte digestiu (bimensual).

Sessions extrahospitalàries (assistència obligatòria)

- Sessió científica de la societat catalana d'anatomia (bimensual).
- Sessió científica mensual de la societat catalana de la citologia (mensuals).

El resident participa activament en aquestes sessions preparant casos o revisant temes d'interès per a la seva formació, tant en les sessions internes com en les que es realitzen de forma conjunta amb altres especialitats, on existeix la possibilitat de realitzar correlacions clínico patològiques, estar el dia de noves opcions terapèutiques i ser conscient del significat pronòstic dels diferents diagnòstics.

7. Activitat investigadora

L'Hospital Universitari Mútua Terrassa compta amb una fundació per a la recerca i la docència, encarregada de la formació dels MIR en els temes metodològics propis de la recerca.

A més, hi ha un comitè d'investigació clínica, que està format per diversos membres de l'hospital i de la comunitat, segons indica l'ordre ministerial que regula la realització d'assajos clínics.

Durant la residència els residents rebran formació en investigació d'un curs troncal de R1 a R3, les competències bàsiques que adquiriran són:

1. Introducció en la Recerca biomèdica.
2. Recursos bibliogràfics: Fonts i investigacions.
3. Estudis Qualitatius.
4. Anàlisi crítica de projectes de recerca.
5. Elaboració d'un projecte.
6. Anglès científic: Presentacions científiques orals. Lectura crítica i redacció científica.

Com a objectiu els nostres residents han de presentar, al llarg de la residència, un mínim de 3 comunicacions a congressos com a primer autor i participar com a autor en una publicació indexada.

Cursos i congressos principals de l'especialitat.

- Congrés nacional de la Societat Espanyola d'Anatomia Patològica i SEC (Societat Espanyola de Citologia) (bianual).
- Congrés Català d'Anatomia patològica (bianual)
- Congrés Català de Citopatologia (bianual).
- Curs teòric pràctic de Medul·la òssia.
- Curs intensiu de dermatopatologia.

8. Guàrdies

Dins de la planificació de la residència, es disposen de dues hores de guàrdies durant les tardes, de Dilluns a Divendres, distribuïdes entre els residents.

El resident estarà supervisat durant tota la guàrdia pel facultatiu especialista. El resident ha de consultar a l' adjunt els dubtes sobre l' execució d' una tècnica, d' un resultat o de la informació a transmetre al clínic.

El grau de supervisió del resident s'adequarà a l'especificat en el document desenvolupat per a tal fi i disponible en la web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mútua Terrassa (Plànol de supervisió del resident d'Anatomia Patològica).

Objectius docents:

- Descriure peces macroscòpiques de dificultat baixa.
- Descriure peces macroscòpiques de dificultat alta.
- Realitzar el tallat i inclusió.
- Realitzar la descripció microscòpica.
- Realitzar una aproximació diagnòstica (diferenciar entre lesions inflamatòries i lesions neoplàsiques).